

Zaaknr. : 14.ZK04438

Kenmerk : 14UT004651

Barcode :

Van : Het dagelijks bestuur van Waterschap Brabantse Delta

Aan : Gedeputeerde staten van Noord-Brabant

Onderwerp: artikel 3-overleg / inbreng dagelijks bestuur Waterschap Brabantse Delta

Datum : 6 mei 2014

Boodschap van het dagelijks bestuur aan GS

Voor het dagelijks bestuur van Waterschap Brabantse Delta staat het karakter van het waterschap als functionele democratie met een sterke belangenrepresentatie voorop. Gelet op de komende evaluatie van de minister gaat het nu niet aan een voorschot te nemen op de principiële discussie over het waterschapsbestel als zodanig en de positie van de geborgde zetels daarin. Het dagelijks bestuur wijst dit af. Een wijziging van de huidige samenstelling van het algemeen bestuur is dan ook nu niet aan de orde. Zonder dat er formeel is gestemd, voerde de voorkeur voor handhaving van de huidige zetelverdeling in essentie de boventoon in het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta.

Aan gedeputeerde staten,

Aanleiding

Op vrijdag 11 april 2014 heeft Provinciale Staten (PS) besloten dat uw college (GS) met de drie waterschappen gaat praten over vermindering van het aantal geborgde zetels. Dit naar aanleiding van een door de PvdA-statenfractie ingediend initiatiefvoorstel. Met dit besluit beogen PS nog vóór de waterschapsverkiezingen van 18 maart 2015 een wijziging aan te brengen in de samenstelling van de algemeen besturen van waterschappen De Dommel, Aa en Maas en Brabantse Delta. Het vierde waterschap dat in Noord-Brabant gedeeltelijk actief is, Rivierenland, valt onder de bevoegdheid van de provincie Gelderland.

Nu op 9 mei 2014 praat het dagelijks bestuur van Waterschap Brabantse Delta met uw college of er gronden aanwezig zijn om het waterschapsreglement naar aanleiding van dit PvdA-initiatiefvoorstel te wijzigen (het art 3-overleg). ¹ Omdat het dagelijks bestuur er prijs op heeft gesteld ook de mening van het algemeen bestuur van het waterschap te kennen over de discussie van de geborgde zetels, is het AB voorafgaande aan dit artikel 3-overleg op 23 april jl. gevraagd naar hun gevoelens over de reglementswijziging op dit punt.

Als GS na het overleg op 9 mei 2014 gronden aanwezig achten om het reglement te wijzigen, dan volgt het artikel 4-overleg. Het hiervoor genoemde artikel 4-overleg staat gepland voor 15 mei 2014. Daarna stellen GS het ontwerpbesluit op. In de zomermaanden volgt de openbare inspraakronde. Uiterlijk december 2014 moet de besluitvorming door PS over de reglementswijziging zijn afgerond met het oog op de waterschapsverkiezingen.

De meningen in het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta over het PvdA statenvoorstel

Zoals al beschreven, heeft het dagelijks bestuur van Waterschap Brabantse Delta er prijs op gesteld het gevoelens van het algemeen bestuur te kennen over het PvdA statenvoorstel inzake de geborgde zetels vóórdat het artikel 3-overleg ging plaatsvinden. Dit horen wordt door de Waterschapswet niet voorgeschreven maar ligt in de rede nu het immers gaat over de omvang en samenstelling van het algemeen bestuur na de waterschapsverkiezingen. Op 23 april jl. heeft het DB in een openbare vergadering van het algemeen bestuur uitvoerig de meningen van de diverse fracties gepeild over het PvdA statenvoorstel, mede op basis van diverse brieven die namens de belanghebbende categorieën door hun bracheorganisaties waren

¹ Los van de discussie over de geborgde zetels dient als gevolg van de laatste wijzigingen van de Waterschapswet en de Kieswet het waterschapsreglement sowieso nog op een ondergeschikt punt te worden aangepast. Dit is echter een technische wijziging waarover geen discussie mogelijk is. Ook een technische wijziging volgt de verplichte procedure van artikel 3- en artikel 4 -overleg.

ingediend. De discussie was opiniërend, waarbij een veelheid van punten en alle nuances aan de orde zijn geweest.

Hierna volgt een korte samenvatting. Verwezen wordt naar de bijlage (notulen AB 23 april 2014, agendapunt 3d) voor de volledige weergave van het besprokene.

Onder meer de fracties Algemene Waterschapspartij (1 zetel)², Gezond Water (1 zetel), Vrienden Markdal Buitenplaats Bouvigne (1 zetel), Water Natuurlijk (3 zetels) en PvdA (2 zetels) kunnen zich vinden in het statenvoorstel. Zij brengen in dat tot de invoering van het lijstenstelsel er een zekere logica was voor de geborgde zetels. Sinds het lijstenstelsel kunnen belangenorganisaties evenwel ook campagne voeren. Het is bestuur is politieker geworden en daarom zijn geborgde zetels niet meer eigentijds. Wat deze fracties betreft staat legitimiteit voor gekozenen in het democratisch proces voorop. Dus alle stappen die (op termijn) leiden tot afschaffing van de geborgde zetels zijn in hun ogen dan ook goed. Economische belangen mogen niet de leidraad zijn om deel uit te maken van het bestuur.

De fracties Natuur (1 zetel), Gezond Water (1zetel) en Water Natuurlijk (3 zetels) bepleiten in lijn van het statenvoorstel een beter evenwicht binnen de geborgde zetels, een andere verhouding dan de huidige verdeling van 4-4-1. Daarbij denken deze fracties aan versterking van de natuur. Natuur is van belang voor de waterhuishouding. Omdat natuur en milieu een immateriële waarde hebben, is het dus zaak om bij de zetelverdeling te kijken of aan dit belang twee zetels kunnen worden toebedeeld..

Tegenover dit geluid wordt door de fracties Ons Water/West-Brabant-Water-Breed. (6 zetels), Bedrijven (4 zetels), Agrarisch Ongebouwd (4 zetels) gesteld dat luisteren naar mensen en dus gebiedskennis belangrijker is dan het aantal stemmen dat iemand of een groep heeft gehad. Zij brengen naar voren dat het belang van de landbouw bij de waterschapstaak groot is en daarom alleen al leidt tot meer zetels dan alleen op basis van de cijfers zou worden toegekend. De agrariërs leveren diensten waarvoor het waterschap niet betaalt zoals de ontvangstplicht van specie en maaisel, zo stellen zij. Met agrariërs moet er dus een goede werkzame verhouding zijn. In het verleden had deze beroepsgroep ook veel meer een stem en de mogelijkheid om kennis in te brengen. En in het buitengebied werkt het waterschap vooral op het land van de boeren. Voor Bedrijven (zuiveren) geldt qua kennis hetzelfde. Bedrijven hebben een groot belang bij het waterschap en v.v. Zij denken met het waterschap mee over technologie, innovatie, duurzaamheid en bedrijfsvoering etc. Ook vanuit die optiek volgt dus geen aanpassing van de geborgde zetels.

Door de fracties CDA (4 zetels) en VVD(3 zetels) werd naar voren gebracht dat er onder hun fractieleden begrip is voor beide kanten van de medaille.

De fracties Gezond Water (1 zetel), Vrienden Markdal Buitenplaats Bouvigne (1 zetel) en Water Natuurlijk (3 zetels) geven, tot slot, nog aan dat de totale omvang van het algemeen bestuur verminderd kan worden.

Zonder dat er formeel is gestemd, voerde de voorkeur voor handhaving van de huidige zetelverdeling in essentie de boventoon in het algemeen bestuur.

Bestuurlijke vraag: zijn er wat betreft geborgde zetels nu gronden om tot reglementswijziging over te gaan?

De bestuurlijke vraag waarover GS tijdens het artikel 3-overleg met het dagelijks bestuur spreekt, is of er wat betreft de geborgde zetels nu gronden zijn om tot reglementswijziging over te gaan.

Landelijk is er in de Tweede Kamer naar aanleiding van de Waterschapswet een discussie geweest over de geborgde zetels in de waterschappen, maar wijzigingen zijn niet aangebracht, zo stellen PS. Volgens PS is het aantal geborgde zetels afhankelijk van het relatieve belang en van de financiële bijdrage die een categorie levert. De doorzettende urbanisatie en de daarmee gepaard gaande verschuiving van belang en financiële bijdrage zijn aanleiding voor PS om het aandeel van de categorie ingezetenen ten opzichte van de geborgde zetels te doen toenemen. Daarnaast zijn PS van mening dat agrariërs en ondernemers ook ingezetenen zijn en ook langs die weg hun stem uitbrengen bij de verkiezingen. Zij kunnen, ook volgens PS, deel uitmaken van de fracties van ingezetenen en in de praktijk gebeurt dit ook meestal. Deze dubbele vertegenwoordiging in het algemeen bestuur is voor PS een overweging die meetelt bij het bepalen van de onderlinge verhouding tussen ingezetenen en geborgde zetels.

² De hier genoemde getallen geven aan hoeveel zetels een fractie inneemt in het algemeen bestuur.

Het dagelijks bestuur wijst op het antwoord van de Minister van I&M³ wanneer diverse TK-fracties vragen naar een toekomstvisie op en afschaffing van de geborgde zetels. De minister antwoordt dat het wetsvoorstel primair er op is gericht verbeteringen aan te brengen in de wijze van het verkiezen van de categorie ingezetenen. Het afschaffen van de geborgde zetels gaat de reikwijdte van het wetsvoorstel te buiten omdat het diep zou ingrijpen in het waterschapsbestel, wijzigingen waarvan de regering nu geen voorstander is. De regering stelt voor om voor een eventuele (brede) aanpassing van de systematiek van de geborgde zetels in het waterschapsbestel en het principe van "belang-betaling-zeggenschap", de brede evaluatie van het waterschapsbestel in 2015 af te wachten. De regering zegt toe dat hiernaar in de evaluatie wordt gekeken.

Gelet ook op het antwoord van de minister komt het op het dagelijks bestuur vreemd over dat PS nu de reglementen van de Brabantse waterschappen willen aanpassen, terwijl de minister na de verkiezingen van 2015 met een evaluatie komt, óók over de geborgde zetels. Het dagelijks bestuur proeft hieruit dat PS een voorschot gaan nemen op de principiële discussie over het waterschapsbestel als zodanig en de positie van de geborgde zetels daarin. Het dagelijks bestuur wijst een dergelijke handelwijze van de hand.

Wat het dagelijks bestuur daarbij opvalt is dat PS klaarblijkelijk miskennen dat het waterschapsbestel een belangenrepresentatie is en dat er groeperingen in het bestuur zitten hebben (agrariërs, bedrijven en natuurterreinbeheerders) die ieder voor zich een groot direct belang hebben bij de taakuitoefening van het waterschap.

De Commissie van Advies voor de Waterstaatswetgeving heeft in april 2009 een belangwekkend advies uitgebracht over belangenrepresentatie in het waterschapsbestel⁴.

Het waterschap is historisch gezien een functionele democratie, die bestuurlijk en operationeel de volledige verantwoordelijkheid heeft voor een – in de kern niet-politiek georiënteerd – specifiek en wettelijk afgebakend takenpakket op – grofweg – het vlak van waterzuivering (op industriële schaal) en de watersysteemtaak. De democratische legitimatie van het waterschap moet goed passen bij deze afgebakende en functionele taak van het waterschap. En die taak is, ondanks alle wetswijzigingen de afgelopen jaren en ondanks dat er een brede taakopvatting is ontstaan, nog steeds afgebakend binnen de kaders die door de algemene democratie worden gesteld. De samenwerking van belanghebbenden is één van de belangrijkste ontstaansfactoren van het openbaar lichaam 'waterschap' geweest. Samenwerkende belanghebbenden vormen tezamen een 'verband' of 'gemeenschap'. Het Nederlandse waterschapsbestel is dan ook bij uitstek een vorm van belangenrepresentatie en dat is het waterschap tot op de dag van vandaag gebleven. Tot ver in de vorige eeuw kende het waterschapsbestel alleen specifieke categorieën (agrariërs, bedrijven, gebouwd etc.). De ingezetenen deden in algemene zin pas in 1992 hun intrede in het waterschapsbestel en zijn daarbij één van de belangencategorieën geworden.

Van betekenis daarbij is om geen onderscheid te maken tussen de categorie ingezetenen en de andere belangen. Artikel 12, tweede lid, van de Waterschapswet bepaalt dat in het algemeen bestuur de volgende categorieën van belanghebbenden vertegenwoordigd zijn: ingezetenen, eigenaren agrarisch ongebouwd en overig, eigenaren natuurterreinen en eigenaren van bedrijfsruimte. De wetgever heeft bepaald dat ingezetenen een belangencategorie als de andere drie is en ook niet anders moet worden benaderd dan de andere categorieën. Vanuit dit uitgangspunt (belangenrepresentatie inclusief ingezetenen) dan gaat het niet aan om de legitimatie van het waterschapsbestel te diskwalificeren als "ondemocratisch", "ouderwets", "uit de tijd" etc, zo stelt ook prof. mr. D.J. Elzinga.⁵

Alle vier categorieën hebben een existentieel belang bij de taakuitoefening van het waterschap:

- De agrarische functies (vooral landbouw en tuinbouw) worden met name bepaald door de plaatselijke waterhuishouding. Het waterpeil en de kwaliteit van het oppervlaktewater hebben een directe invloed op de productie van de agrariërs. Zij zijn voor hun bedrijfsexploitatie rechtstreeks afhankelijk van het water(peil)beheer.
- Het belang van bedrijven ligt vooral bij het zuiveren van het afvalwater door het waterschap. Bij bedrijfsprocessen komt afvalwater vrij. Bedrijven hebben er belang bij dat dit afvalwater wordt afgevoerd en zo doelmatig mogelijk – tegen de laagst maatschappelijke kosten – gezuiverd wordt. Bedrijven hebben niet alleen een negatief 'vervuilersbelang' maar ook een positief belang: belang bij droge voeten en belang bij de beschikbaarheid van voldoende oppervlaktewater of grondwater, bijvoorbeeld met het oog op de benodigde koeling ten behoeve van bedrijfsprocessen.

³ Nota naar aanleiding van het Verslag tot wijziging van de Waterschapswet en Kieswet nr. 33 719.

⁴ De Commissie van Advies voor de Waterstaatswetgeving, april 2009, eindadvies aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat "Belangenrepresentatie in de functionele democratie" over vertegenwoordiging van de geborgde zetels in het algemeen bestuur in het licht van de taak van het waterschap en over de benoemingsmethodiek voor de geborgde zetels.

⁵ Advies van prof. mr. D.J. Elzinga aan de TAV over toekomstige waterschapsverkiezingen.

- De beheerder van natuurterreinen merkt het teveel of te weinig water en de kwaliteit daarvan op het natuurlijk systeem dat hij beheert.
- Ook de ingezetenen hebben een existentieel belang bij de taken van het waterschap; immers, zonder waterkeringszorg, waterhuishouding en bewaking van de waterkwaliteit valt er in Nederland niet veel te wonen, werken en te recreëren. Dat geldt in versterkte mate in het laag gelegen Nederland.

Gelet op het zijn van een functionele democratie met een afgebakende taak zijn de geborgde zetels dan ook met name op bestuurlijk vlak een uitdrukking van het democratisch gehalte van het waterschap en benadrukken zij het functionele karakter van het waterschap. Met andere woorden: de mate van zeggenschap van diverse categorieën legitimeert het democratisch karakter van het waterschap en draagt bij aan de herkenbaarheid van het waterschapsbestuur. Dit is sinds 2007 als rode draad terug te vinden in de diverse wetsvoorstellen en de daarbij behorende memories van toelichting die betrekking hadden op de waterschapsverkiezingen⁶.

Boodschap van het dagelijks bestuur aan GS

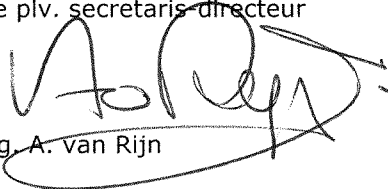
Voor het dagelijks bestuur van Waterschap Brabantse Delta staat het karakter van het waterschap als functionele democratie met een sterke belangenrepresentatie voorop. Gelet op de komende evaluatie van de minister gaat het nu niet aan een voorschot te nemen op de principiële discussie over het waterschapsbestel als zodanig en de positie van de geborgde zetels daarin. Het dagelijks bestuur wijst dit af. Een wijziging van de huidige samenstelling van het algemeen bestuur is dan ook nu niet aan de orde. Zonder dat er formeel is gestemd, voerde de voorkeur voor handhaving van de huidige zetelverdeling in essentie de boventoon in het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta.

Hoogachtend,
Het dagelijks bestuur,
De dijkgraaf

Mw ir. ing. C.P.M. Moonen

De plv. secretaris-directeur

ing. A. van Rijn

* Bijlage: Gedeelte uit de notulen algemeen bestuur 23 april 2014, agendapunt 3d

⁶ Wetsvoorstel modernisering waterschapsbestel, Wetsvoorstel indirecte verkiezingen algemeen bestuur en het recente wetsvoorstel tot wijziging van Waterschapswet en de Kieswet (nu wet).

BIJLAGE: gedeeltelijke notulen algemeen bestuur 23 april 2014

3.d. Initiatiefvoorstel Geborgde Zetels ter voorbereiding op het artikel 3-overleg

De voorzitter: Dit betreft een kwestie naar aanleiding van een initiatiefvoorstel van de PvdA, dat in PS van Noord-Brabant is behandeld. De uitkomst daarvan hebt u kunnen zien bij de stukken. De heer Van Stokkom gaat zo dadelijk een technische toelichting geven, dat is puur feitelijk, wat is er aan de hand. De reden waarom het Dagelijks Bestuur dit op de agenda heeft gezet, is omdat het eigenlijk gaat over u. Geborgde zetels maken onderdeel uit van het Algemeen Bestuur. Formeel juridisch gezien hadden wij dit niet op de agenda hoeven te zetten, want voorzien is dat GS het Dagelijks Bestuur van het waterschap bezoekt om dit te horen alvorens GS hun definitieve standpunt opmaken. Als Dagelijks Bestuur willen wij voordat wij een gedeputeerde ontvangen, u horen. Wij komen vanavond niet tot besluitvorming. Wij vinden het de juiste wijze om u vanavond in de gelegenheid te stellen om ons iets mee te geven, zonder dat het tot besluitvorming leidt. Het is ons eigen initiatief om het zo te doen, ik weet niet of andere waterschappen het ook op deze manier gaan doen, maar wij vonden dit wel democratisch.

De heer Jackson: Voorzitter, mag ik hier een vraag over stellen? Inhakend op uw laatste opmerking, ik heb even geïnformeerd bij collega's van de andere waterschappen en die hebben gezegd dat het voorlopig nog niet geagendeerd is. Dat is naar de toekomst doorgeschoven, dus ik vraag mij af waarom wij zo'n haast moeten hebben. De definitieve verordening is er nog niet, wij hebben nog ruim de tijd. Er ontbreken bij de stukken nog zienswijzen van de natuurorganisaties bijvoorbeeld, dus is het niet verstandig om dit bijvoorbeeld naar september door te schuiven en dan een rondje te doen?

De voorzitter: Wij zijn maar het liefst voorbereid. Het is juist dat ik vandaag pas heb gehoord dat het mogelijk iets langer gaat duren van provinciezijde, maar wij hebben pragmatisch geredeneerd. De volgende Algemeen-Bestuursvergaderingen zitten vrij vol met algemene beschouwingen en de kadernota en wij willen toch recht doen aan het onderwerp en daarom zagen wij vanavond tijd om het goed te kunnen agenderen. Je kunt maar beter voorbereid zijn. Mocht de provincie wel gaan versnellen en wij krijgen aangekondigd dat de gedeputeerde ons gaat bezoeken als Dagelijks Bestuur, dan kun je maar beter voorbereid zijn denk ik dan maar. Dan hebben wij u in ieder geval tijdig gehoord, want wij willen niet in de situatie terechtkomen dat wij u te laat horen of dat wij een extra vergadering moeten inlassen, dan krijg je dat soort kwesties. Dus ik dacht vanuit een zekere pragmatiek, je kunt maar beter voorbereid zijn. Ik heb het ook getoetst in het fractievoorzittersoverleg van afgelopen donderdagmiddag of het niet te kort dag was om dit met de fracties voor te bereiden en na overleg met de voorzitters hebben ze mij het mandaat gegeven om het op de agenda te zetten en door te zetten vanavond, dus ik heb bij de fractievoorzitters getoetst wat zij hiervan vonden en die waren vrij eenstemmig om het wel te doen. Zo is het aan de voorkant gegaan. Ik kijk even de vergadering rond of wij dit vanavond mogen behandelen. Ik zie vooral instemming. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Stokkom voor een technisch ambtelijke briefing.

De heer Van Stokkom: Voorzitter, het begint met het initiatiefvoorstel van de PvdA in PS van Noord-Brabant. PS hebben op 11 april dat voorstel overgenomen en GS verzocht met de drie waterschappen een artikel 3 en 4-overleg te starten over vermindering van het aantal geborgde zetels. De procedure die daarvoor geldt, is dat GS voordat zij hun standpunt bepalen, met het Dagelijks Bestuur spreken over het feit of er gronden zijn voor een reglementswijziging. Dat bepaalt de Waterschapswet. Als zij hun standpunt hebben bepaald, plegen zij een artikel 4-overleg om over de concrete tekst van het voorstel te spreken en daarna leggen GS na overleg met PS het ontwerpbesluit ter inspraak voor en uiteindelijk leiden zij dat toe naar besluitvorming in PS. Dat is de procedure die bij reglementswijzigingen aan de orde is. Tot nu toe – maar ik hoor net wat andere geluiden van de voorzitter – is het zo dat uit ambtelijke berichten van de provincie blijkt dat uiterlijk 4 juli a.s. het ontwerpbesluit door GS voor inspraak wordt vrijgegeven en dat betekent dat er een zeer korte termijn beschikbaar is om alle stukken voor te bereiden en artikel 3 en 4-overleggen te voeren, et cetera. Op 15 maart 2015 worden de Waterschapsverkiezingen gehouden en dat betekent dat PS inclusief de inspraaktermijn ongeveer half december 2014 een besluit moeten hebben genomen en dat is dus een heel krappe procedure. In het verlengde van wat de voorzitter daarover zei, wenst het Dagelijks Bestuur daar het Algemeen Bestuur over te horen en dat gebeurt dus nu. Welke kaders zijn er? De kaders worden gevormd door artikel 13 van de Waterschapswet, dat stelt dat een Algemeen Bestuur van een waterschap minimaal achttien (18) en maximaal dertig (30) zetels kent en dat daarbinnen geborgde zetels zijn, minimaal zeven en maximaal negen, verdeeld over de categorieën bedrijven, ongebouwd en natuur of landbouw en natuur. Voor het bepalen van het aantal zetels per geborgde categorie wordt gekeken naar de aard en omvang van het belang of de belangen die die categorie heeft bij de uitoefening van de taken van het waterschap. Juist op dat punt wil ik in mijn verdere betoog voortbouwen. Het is in de waterschapswereld niet ongebruikelijk om belang/betaling/zeggenschap aan elkaar te koppelen. Enerzijds gaat het over belang en anderzijds gaat het over zeggenschap en dat zou je kunnen vertalen in het aantal zetels. Daar zit betaling tussen. Wat ik gepoogd hebt te doen, is nader te duiden welke categorie in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd, welk bedrag bijdraagt aan de belastinginkomsten van het waterschap. Dat is niet een een-op-een vertaling. De

watersysteemheffing wordt immers opgelegd aan de ingezetenen, aan de bedrijven, aan het agrarisch ongebouwd en aan de natuur. Voor de wegendifferentiatie geldt weer wat anders en voor de zuiveringsheffing is dat weer wat anders en voor de verontreinigingsheffing al helemaal. Wij hebben op basis van de begroting 2014 een zo goed mogelijke verdeling gemaakt. Voor een deel ligt die gewoon vast en voor een ander deel is daar een schatting van gemaakt, over hoe de watersysteemheffingen neerdalen in de categorieën waarover wij het hebben in het kader van de zetelverdeling. Dat zijn de ingezetenen, de bedrijven, het agrarisch ongebouwd en de natuur. Die honderdelf miljoen euro (€ 111.000.000) waar wij het in dit geval over hebben, worden op een bepaalde manier verdeeld en in de volgende sheet kunt u zien hoe dat uitpakt. Dat betekent dat van de belastingopbrengsten drieënzeventig procent (73%) wordt opgebracht door de ingezetenen, eenentwintig procent (21%) door bedrijven, zes procent (6%) door het agrarisch ongebouwd en een tiende procent (0,1%) door de natuur. De koppeling tussen enerzijds belang, betaling en zeggenschap zou betekenen dat als ik deze verhoudingen toepas op dertig zetels - ik wijs u op de middelste kolom - en ik doe dat puur rekenkundig zonder enige toevoeging, dan betekent dat dat van die dertig zetels volgens de percentages die ik net noemde en te verdelen over ingezetenen, bedrijven, agrarisch ongebouwd en natuur, er tweeëntwintig (22) zetels zouden toekomen aan ingezetenen, zes aan bedrijven, twee aan agrarisch en geen aan natuur. Aan de rechterkant van de tabel staat de huidige samenstelling en aan de linkerkant wat door het initiatiefvoorstel in de Staten is besproken. De vragen waar u zich over moet buigen wat mij betreft, is of er reden is om het aantal geborgde zetels in het reglement te wijzigen en zo ja, hoeveel geborgde zetels het Algemeen Bestuur dan moet tellen met het bestuur dat aantreedt na de verkiezingen van volgend jaar? Hoe moeten de geborgde zetels over de drie categorieën verdeeld worden en geeft dit aanleiding naar de gewenste omvang van het Algemeen Bestuur te kijken? Ik wil er wel op wijzen dat de discussie over het al dan niet hebben van geborgde zetels niet aan de orde is. De wet bepaalt dat het er minimaal zeven zijn en maximaal negen, dus de discussie over het wel of niet hebben van geborgde zetels is vanuit de Waterschapswet nu niet aan de orde, als ik u daarin mag adviseren. Het is nu aan de fracties om het Dagelijks Bestuur zaken mee te geven en daarna brengt het Dagelijks Bestuur het gevoel over aan GS tijdens het artikel 3-overleg. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer Van Stokkom. Ik denk dat wij ons het beste kunnen concentreren op de sheet waar de vragen op staan. Ik wil u de gelegenheid bieden om te reflecteren op deze vragen, maar u hoeft dat niet te doen. Wij bieden die mogelijkheid aan, maar u hoeft daar geen gebruik van te maken. Dat wil ik meegeven.

De heer Verdaasdonk: Voorzitter, bij interruptie. Ik ga er toch vanuit dat ook hier de mogelijkheid bestaat om van deze vier vragen af te wijken en andere denkbeelden in de discussie te betrekken.

De voorzitter: Dat mag. Ik vind dat dat mag, maar wij willen wat structuur aanbieden en daarom hebben wij dit voorwerk gedaan, dat structureert de discussie. Als er veel aspecten aan vast zitten, dan helpt het om hier structuur in aan te brengen, maar dat wil niet zeggen dat je precies binnen dit pad moet blijven. Als u iets wilt zeggen over zaken waar niet naar gevraagd wordt, maar wat wel relevant is voor u, dan mag u dat meegeven. Zonder meer. Ik inventariseer wie van de gelegenheid gebruik wil maken. Ik stel voor dat u kort en bondig probeert te zijn, want je kunt hier avonden lang over praten.

De heer Van den Broek: Voorzitter, bij de voorbereiding van dit agendapunt dwaalden mijn gedachten af naar de Britse staatsman Winston Churchill. Vrij vertaald gaf hij aan dat er vele regeringsvormen zijn uitgetoetst en uitgetoetst zullen worden in deze wereld van zonde en onheil. Niemand beweert dat een democratie perfect is of het aller verstandigst, sterker nog, democratie is de slechts denkbare regeringsvorm, maar er is geen betere. Zou hij er anno 2014 anders over denken gegeven het hybride waterschapsbestuur van gekozenen en geborgden? Ik vrees van niet en kom daarmee tot de visie van de AWP. Recht doende aan de geschiedenis constateert mijn partij dat er tot de invoering van het lijstenstelsel in 2008, argumenten waren om de belangen van specifieke doelgroepen te garanderen middels borging van zetels. Met de invoering van het lijstenstelsel en daarmee de intrede van politieke partijen kon de kiezer zijn stem ook geven aan vertegenwoordigers van specifieke belangengroepen. Als geen ander kunnen middels een geoliede verkiezingscampagne gesteund door belangenorganisaties kiezers gemobiliseerd worden te stemmen op partijen die staan voor belangen van specifieke organisaties zoals ZLTO en BZW. Bij de Waterschapsverkiezingen in 2008 is dit ook gebeurd, kijkend naar het gezelschap in deze politieke arena. Daarmee is het principe van geborgde zetels volstrekt niet meer eigentijds. Helaas moet mijn partij constateren dat gegeven de inhoud van de brieven van zowel BZW als ZLTO, deze organisaties nog niet doordrongen zijn van de legitimiteit van gekozenen via een democratisch proces. De door BZW en ZLTO gebruikte argumenten tot behoud van geborgde zetels getuigen van gebrek aan realiteitszin en zijn allen weerlegbaar. Concluderend, gegeven het vernietigend rechtsstatelijke oordeel over het fenomeen geborgde zetels mag het duidelijk zijn dat mijn partij a priori voorstander is van volledige afschaffing van geborgde zetels. Elke stap die leidt naar dat einddoel wordt van harte ondersteund. Ik wil u nog een ding meegeven: hoe zou onze Staten-Generaal eruit zien op basis van het principe belang/betaling/zeggenschap?

Mevrouw Franssen: Voorzitter, ik zal proberen het kort en bondig te doen, dus ik ga geen oude staatslieden aanhalen en dergelijke, maar ik vond het wel een heel mooi verhaal. Het waterschap is de oudste democratie die wij hebben in dit land en daar mogen wij trots op zijn, maar daarmee is binnen onze fractie de tweestrijd weer duidelijk boven water gekomen. Er zit namelijk een historische component en een democratische component aan het geheel en daardoor is onze fractie zeer verdeeld. Wij kunnen dus geen eenduidige mening geven over het geheel. Een deel van de fractie vindt dat de democratische component het belangrijkste moet zijn en dat sluit aan bij het verhaal van de heer Van den Broek, maar wij hebben ook wel begrip voor de historische component, want het is een orgaan dat al zevenhonderd (700) jaar bestaat en moet je dat dan maar meteen aan de dijk zetten, om in vaktermen te blijven. Wat dat betreft hebben wij daar discussies over gehad en wij hebben het hier ook moeilijk mee gehad. Daar wil ik het eigenlijk bij laten, ik ga niet alle vragen beantwoorden die u gesteld heeft, want wij hoeven daar ook geen besluit over te nemen. Ik wil wel onze overwegingen graag naar voren brengen en dat hebben wij bij deze gedaan.

De heer Van der Veer: Voorzitter, bij dit agendapunt is een aantal stukken meegestuurd van de PvdA en PS en een brief van de BZW en van de ZLTO. Wat ik vreemd vind, is dat een vergelijkbare brief van de natuur- en milieuorganisaties over dit onderwerp niet is meegestuurd en dat maakt deze discussie vreemd en merkwaardig en beperkt. Daar wil ik van uw kant graag uitsluitsel over hebben. Ik heb de brieven van de ZLTO en BZW met aandacht gelezen en ik heb alle begrip voor hun standpunt en argumentatie. Beide sectoren hebben een grote betekenis voor de samenleving en beide sectoren hebben een groot belang bij een goede waterhuishouding. Begrijpelijk dat zij voorstander zijn van een zo groot mogelijk aantal geborgde zetels voor hun sector. Als ik de lijn van ZLTO en BZW doortrek, dan moeten wij constateren dat ook de natuur en de natuurterreinen een grote betekenis hebben voor de samenleving, een betekenis die alleen maar groeit, niet alleen voor de natuur zelf, maar ook voor onze economie en recreatie. Natuurterreinen hebben van hun kant weer een groot belang bij een goede watervoorziening, maar geven ook weer vanuit de eigen functie een hele goede bijdrage aan de watervoorziening en waterhuishouding in het hele waterschapsgebied. Ik ga niet pleiten voor afschaffing van de geborgde zetels, want deze zijn in onze democratie op dit moment gelegitimeerd. Waar ik wel voor pleit is dat in de verdeling van de geborgde zetels een beter evenwicht wordt aangebracht, want de verdeling van 4-4-1 is echt niet meer van deze tijd en niet bepaald evenwichtig te noemen. Ook een andere verdeling is niet alleen nu al mogelijk, maar beslist ook billijker dan 4-4-1. Er zijn andere mogelijkheden die wellicht passen in het voorstel van de PvdA. Met die andere mogelijkheden met een meer evenwichtige verdeling zou wellicht meer recht gedaan worden aan het belang van de natuur en van de natuurterreinen. Alles bij elkaar stem ik in met het voorstel van de PvdA van de provincie, maar wel met de kanttekeningen die ik zojuist gemaakt heb.

De heer Van der Kallen: Voorzitter, toen belang/betaling/zeggenschap ook nog gold voor de verkiezingen voor ons parlement, bestond ons parlement bijna uitsluitend uit liberalen en confessionelen. De laatste waren de gelovige partijen. Tot en met de eerste jaren van de vorige eeuw hadden wij permanent liberale premiers. Dat belang/betaling/zeggenschap was helemaal gefocust op geld. Als je alleen maar de stemmen stelt maar niet luistert naar de stem, dan bevat je maar één element van de democratie en dat is het tellen van de stemmen. Het is jammer dat in de discussies van de afgelopen tientallen jaren democratie steeds vaker wordt uitgelegd met het tellen van de stemmen in plaats van het luisteren naar de stemmen en hun inbreng. Vijf van de zes leden van mijn fractie zijn mensen die al in de periode van de inliggende waterschappen in de inliggende waterschappen functioneerden, ik zelf al in de periode vóór de voorlaatste herindeling, toen dit gebied nog bestond uit veertien waterschappen, waarvan dertien inliggend. In die veertien waterschappen hadden de boeren soms meer dan twee derde, soms zelfs meer dan vijfenzeventig procent (75%) van de zetels. In de periode daarna, de vorige periode toen wij nog met vijf waterschappen in dit gebied waren, was eigenlijk zestig procent (60%) zo'n beetje de norm met soms een zeteltje meer en dat was niet voor niets. Dat was ervoor om niet alleen naar dit soort getallen te kijken, maar ook om naar de stemmen te luisteren, want er werd gebiedskennis en kwaliteit ingebracht. Iedereen die binnenkomt en het glas in lood ziet, leest: "Wie het water deert, het water keert". En dat is heel wezenlijk, want het gaat niet alleen om het water keren, maar ook om er op een goede manier mee om te gaan, om op een goede manier bedrijven te kunnen voeren. Het woord is in dit huis nog niet gevallen, maar het existentiële belang van de landbouwers is buitengewoon belangrijk en dat heeft ertoe geleid dat zij meer zetels hebben dan uit het grafiekje van onze secretaris zou blijken. Zij hebben ook andere belangen, zij hebben panden, zij hebben als ingezetene hun bijdrage, maar heel wezenlijk is dat zij diensten verlenen aan het waterschap waarvoor zij niet betaald worden, bijvoorbeeld de ontvangstplicht die niet gering is en tegenwoordig soms best hinderlijk als je producten wilt verkopen op de wereldmarkt. Dat zijn allemaal elementen die meespelen en dat is een onbetaalde dienst die in de rekensom meegenomen had moeten worden. Maar wat heel belangrijk is, is om met de boeren en agrariërs die in ons areaal de meeste grond bezitten en ons moeten toestaan om daar ons werk te kunnen doen, een werkzame verhouding te houden, ook in de volgende bestuursperioden, en dat niet de kont tegen de krib wordt gegooid in een zeker gevoel van onmacht en in een zeker gevoel van onrechtvaardigheid. Als de boerenbedrijven twintig jaar terugkijken, dan hadden zij bij wijze van spreken een visuele inbreng in ieder bestuur en zagen zij ook wat er gebeurde. Nee, wij hebben het waterschap opgeknippt in allerlei werkgebieden en het wordt steeds moeilijker om de kennis – en dat geldt zowel voor

boeren als bedrijfsgebouwd – binnen dit huis te laten functioneren om de interactie te hebben tussen bestuur en uitvoerenden, want de uitvoerenden werken vooral op het land van de boeren en met de middelen die de boeren ter beschikking stellen. Dat is één element. Het tweede element is, kijk je naar bedrijfsgebouwd, dan stam ik nog uit een periode dat bedrijfsgebouwd echt werd gekozen, maar dan door de leden van het bestuur van de Kamer van Koophandel en de rechtsvoorganger van dit waterschap, in wiens huis wij nu vergaderen, het hoogheemraadschap. Dit kende een fractie van de categorie bedrijven van maar liefst tien leden die een wezenlijke inbreng hadden. Die leden combineren vaak bijvoorbeeld kennis op het gebied van zuiveren wat voor bedrijven buitengewoon belangrijk is, van zowel bepaalde bedrijven als het waterschap. Ik kan uit ervaring spreken, want ik kom zelf uit een bedrijf wat een fors bedrag aan het waterschap betaalde.

De heer Jackson: Bij interruptie, mijnheer Van der Kallen, u bent echt flink op gang gekomen, maar ik vraag mij af hoe lang u nog doorgaat. Als wij allemaal zo lang gaan spreken als u nu doet, dan zitten wij hier morgenochtend nog.

De heer Van der Kallen: Dat is waar, maar buiten dat mijn fractie zes leden bevat die unaniem zeggen, dit vinden wij verkeerd, buiten dat bevat mijn fractie ook een heleboel kennis in de vorm van ervaring. Ik stam vanuit Zoomvliet, Scheldekwartier en al die perioden ook in het hoogheemraadschap. Met uitzondering van de heer Slenders, die overigens wel aan zijn tweede termijn bezig is, is mijn fractie langdurig betrokken bij het waterschap en dus hebben wij recht van spreken om het Dagelijks Bestuur ervan te overtuigen dat de inbreng naar GS niet alleen cijfermatig moet zijn, maar ook gericht op de inhoud en het garanderen van de kwaliteit van bestuur. Voor die kwaliteit heb je bepaalde vertegenwoordigingen nodig waarbij het existentiële belang moet worden meegenomen. Nu naar de vragen. Wij vinden dat er geen reden is om het aantal geborgde zetels reglementair te wijzigen en dat het aantal geborgde zetels gelijk moet blijven zoals het nu is. Wij vinden ook dat de dertig zetels gehandhaafd moeten blijven en wij wensen de drie huidige categorieën te handhaven. Wij hopen dat u ook richting GS de emotie die in ieder geval in mijn fractie leeft op dit punt, kunt overbrengen inclusief de geschiedenis en inhoud.

De heer Boertjes: Voorzitter, er is al veel gezegd over dit onderwerp. Als ik kijk naar wat de PvdA heeft ingebracht in PS, dan geven zij duidelijk aan dat het aantal zetels afhankelijk is van het relatieve belang en de financiële bijdrage die een categorie levert en deze verhoudingen zijn aan verandering toe. Als je de verhoudingen neemt met betrekking tot het belang van bedrijven, is het niet alleen van belang voor droge voeten vanuit de bedrijven, maar de bedrijven zijn ook nauw betrokken bij het afvalwaterverhaal. Vanuit de fractie bedrijven, ook vanuit Brabantse Delta, zijn wij nauw betrokken bij bepaalde ontwikkelingen die in Brabant gaande zijn. Waarom vinden wij dat de fractie bedrijven voor de vier geborgde zetels moet gaan zoals wij die nu hebben? Wij vinden het van essentieel belang dat bedrijven die wij vertegenwoordigen in de hele regio, een behoorlijk belang hebben bij het waterschap, maar andersom ook een belang hebben bij dat er een goede vertegenwoordiging plaatsvindt vanuit de bedrijven in het waterschap, dat er een wisselwerking plaatsvindt. Die wisselwerking is van wezenlijk belang om te komen tot een goede besluitvorming. Dat gaat niet alleen over besluiten om bepaalde investeringen wel of niet te doen, maar wij proberen vanuit onze fractie mee te denken met hoe wij met elkaar kunnen proberen, zowel bedrijven als het waterschap, tot oplossingen te komen die niet alleen voor de bedrijven efficiënter zijn, dus per saldo goedkoper zijn, maar ook voor de ingezetenen hun uitwerking hebben. Vanuit die hoedanigheid vinden wij het van belang dat de zetting zoals die nu is, gehandhaafd zou moeten blijven en dat is getalsmatig al aangegeven. Wij willen daar een bijdrage aan leveren vanuit de fractie bedrijven. De PvdA geeft het zelf aan in haar verhaal, maar zij vinden dat het op een andere manier ingevuld moet worden. Wij vinden dat hetgeen zij hebben aangehaald, ook zou moeten worden gehandhaafd en wij gaan voor handhaving van hoe het nu is geformuleerd.

De heer Van den Berg: Voorzitter, onze fractie onderschrijft volledig de visie van collega Van den Broek, heel goed geformuleerd. Wij willen even afstand nemen van de wetmatigheden die voorliggen rond dit vraagstuk en met enige afstand kijken naar wat hier nu gebeurt. Wij denken daarbij ook aan de verkiezingen die volgend jaar gaan komen. Wij weten allemaal dat de opkomst bij die verkiezingen dramatisch slecht is en wij zijn ervan overtuigd dat als het einde oefening is met de geborgde zetels, dit uiteindelijk de opkomst bij de verkiezingen ten goede zal komen en het begrip bij de kiezers zal vergroten. Daarnaast een opmerking over datgene wat uw directie net heeft voorgerekend, op hoeveel geborgde zetels bedrijven, landbouw en natuur mogelijk zouden mogen rekenen op basis van hun geldelijke bijdrage. Voorzitter, zo lusten wij er nog wel een paar, want dan kun je je ook afvragen hoeveel geborgde zetels Shell in de Tweede Kamer zou mogen hebben als wij deze drogreden blijven volgen. In het algemeen en dat is het laatste wat ik erover wil zeggen en helemaal los van welke wetmatigheid dan ook, is onze fractie van mening dat een organisatie met een begroting als bij dit waterschap met ongeveer een gehalveerd Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur vakkundig bestuurd zou moeten kunnen worden.

De heer Van Riet: Voorzitter, in de eerste plaats waardering voor het feit dat u het Algemeen Bestuur vroegtijdig wilt consulteren over dit voorstel wat op ons afkomt. Daarbij wel een vraag over hoe u de verschillende meningen gaat weergeven, want ik heb niet het idee dat u een algemeen advies van dit

Algemeen Bestuur gaat krijgen. Gaat u dadelijk stemmen tellen en zegt u, de meerderheid vindt dit of dat of zegt u daarbij ook wat de achtergronden zijn of neemt u straks mee, het Algemeen Bestuur heeft in meerderheid de volgende mening uitgebracht? Ik ben benieuwd hoe u de meningen van het Algemeen Bestuur gaat verwoorden, maar wij pleiten ervoor om ook de achtergronden van de verschillende argumenten mee te nemen. De heer Van den Broek heeft hele wijze woorden gesproken zoals wij van hem gewend zijn en wij willen daarbij in grote lijnen aansluiten. Wij zien als speerpunt bij deze discussie het democratisch gehalte van de waterschapsbesturen. Wij vinden het PvdA-voorstel uitstekend en dat zij dit in de provincie aan de orde willen stellen. Wij hebben duidelijk het gevoel dat de landelijke politiek hier steken heeft laten vallen toen zij de Waterwet behandelde, met name omdat aan het democratische gehalte van het waterschap veel ontbreekt. Het is haast niet te verklaren dat wij verkiezingen organiseren en dan dadelijk tegen de burgers zeggen, je mag stemmen, maar als regenten hebben wij toch besloten dat jouw stem maar voor twee derde telt, want voor die andere benoemen wij al een aantal regenten die erop gaan letten dat andere belangen goed meegenomen worden. Ik citeer iets van wat de heer Van der Kallen zei: "Een democratie is niet alleen stemmen tellen, maar is ook luisteren naar de stemmen." Een kenmerk van een democratie is juist dat alle belangen vertegenwoordigd zijn, of het nou de Tweede Kamer, PS of gemeenteraad is, en dat die allemaal een stem hebben en naar die stemmen moet geluisterd worden, want daarmee kom je uiteindelijk tot gezamenlijke besluiten en niet door bepaalde belangen te borgen. Wat ik hier zie, is dat het merendeel economische belangen zijn die steeds onderstreept worden. De heer van den Broek zei, het is een volledig achterhaalde visie als je alleen de economische belangen beargumenteert en meeneemt, want dan zouden in de Tweede Kamer ook Shell, Philips, Unilever, de Haven van Rotterdam, Schiphol, et cetera en de miljonairs heel veel geborgde zetels moeten hebben. Die tijd hebben wij ver achter ons gelaten. Wij pleiten voor de verdere ontwikkeling van het waterschapsbestuur naar een normaal democratisch functionerend bestuur. De kleine stap van negen naar zeven ondersteunen wij volledig. De provincies hebben niet meer armslag, maar wij hopen dat in de toekomst daar meer armslag voor zal komen. Wij vinden dit, ook al is het een kleine stap, een belangrijk signaal als wij straks eerlijke verkiezingen voor het waterschap willen gaan houden. Wat de verdeling betreft als wij teruggaan naar zeven, dan lijkt een versterking van de natuur zonder meer voor de hand te liggen. Het gaat niet alleen om de economische belangen die steeds genoemd zijn, maar het gaat ook, met name voor de burgers, om hun leefomgeving, veiligheid en de lasten die zij moeten betalen. Daar willen zij graag zelf over besluiten. Dus een versterking van de natuur binnen die zeven lijkt ons vanzelfsprekend. Moet je dan nu naar de omvang van het Algemeen Bestuur kijken? Ja, ik ben er ook van overtuigd dat het met een kleiner Algemeen Bestuur zou kunnen, maar niet zo lang er nog zoveel geborgde zetels zijn.

De heer Jackson: Voorzitter, mijn fractie is uitermate verheugd over het initiatiefvoorstel van onze collega's in de Staten. Dat initiatiefvoorstel heeft nogal wat voeten in de aarde gehad, want niet alleen binnen onze provincie, maar ook de belangstelling van andere provincies is groot en ik heb begrepen dat ook andere PvdA-fracties van plan zijn om dit in andere provincies naar analogie van dit voorstel in te gaan dienen. Waar ik nog even op wil wijzen is dat bij de behandeling van het initiatiefvoorstel bleek dat het in zeer vruchtbare aarde viel. Inhoudelijk is de zaak amper bediscussieerd. Er was één fractie enigszins tegen, en daarvan vind ik overigens de argumenten niet erg sterk. Voor de rest is geheel PS unaniem akkoord gegaan en dat zegt ook wel iets denk ik. Als wij het voorstel inhoudelijk beschouwen, dan zit het goed in elkaar. Er wordt bijvoorbeeld gewezen op een belangrijk feit dat hier nog niet op tafel is geweest, namelijk dat agrariërs en ondernemers ook ingezetenen zijn en bij een verkiezing hun stem kunnen uitbrengen, net zoals bij andere verkiezingen in Nederland het geval is. Eerder is hier gezegd, Shell heeft vorige week zeven miljard (€ 7.000.000.000) in de staatskas gestort en die zit ook niet aan tafel samen met de regering. Dat is van belang.

De heer Withagen: [zonder microfoon] 1.32.13

De heer Jackson: Die zit wellicht een beetje aan tafel, maar dan via de belangenorganisatie. Die is in het Nederlandse polderlandschap geïncorporeerd. Die hebben spreektijd in commissievergaderingen en dergelijke. Dat zijn allerlei vormen die wij ook in dit orgaan hier zouden kunnen gaan organiseren.

De heer Withagen: u hebt een romantisch beeld van de democratie.

De heer Jackson: Laat mij dan maar een romanticus zijn! Verder nog een aspect dat niet aan de orde is geweest en de heer Van der Veer heeft daar ook al enigszins naar verwezen en dat is natuurlijk dat natuur en milieu meer waarde hebben dan alleen materiële waarde. De immateriële waarde is niet altijd in geld uit te drukken, maar die is wel van levensbelang. Daarom wil de PvdA het Dagelijks Bestuur adviseren om bij de zetelverdeling toch eens goed te kijken of wij de natuurbeweging twee zetels zouden moeten gaan geven. Onze fractie vindt zeven zetels prima, maar binnen die zeven moeten er twee aan de natuur worden gegeven. In het stuk is de argumentatie aangedragen dat de ZLTO qua aantal leden afneemt, de Kamer van Koophandel bestaat niet meer als zodanig, dat is het ministerie van Economische Zaken. Dat zijn allemaal redenen om daar nog eens kritisch naar te kijken. Onze fractie zal zeggen, zeven zetels prima, dat is nu

eenmaal het hoogst haalbare, hoewel wij natuurlijk voor nul gaan. Binnen die zeven zouden er absoluut twee voor de natuur weggelegd moeten zijn. Wij wachten met belangstelling de definitieve verordening af. Nog een opmerking die ik nogmaals herhaal en ik onderschrijf wat de heer Van der Veer gezegd heeft, wij missen echt de zienswijze van de natuur- en milieuorganisaties. Het woord tendentius ga ik niet zeggen, maar ik heb er wel aan gedacht.

De heer Verdaasdonk: Voorzitter. Er is heel veel gezegd. Ik wil even reageren op de heer Van den Broek, een fantastisch betoog, en bij de heer Van der Kallen kreeg ik het gevoel of ik het boek van George Orwell, *Animal Farm*, lees, waarin nadrukkelijk werd gesteld dat de ene diersoort toch wat meer gelijk is dan de andere. Maar het kan toch niet zo zijn dat wij in een democratische samenleving als deze op een dergelijke manier omgaan met besturen. Hoewel ik sympathie heb voor het fenomeen geborgde zetels an sich en ik ook iets voel voor het argument dat de stem gehoord mag worden, vind ik de omvang van de geborgde zetels op een zodanige manier in het waterschapsbestuur werken dat het eerder een last wordt dan een lust en daarom is het verstandig om daarop te gaan sturen. Daarom ben ik blij met het voorstel van de PvdA-fractie in PS. Ik beschouw dit slechts als een eerste stap. Ik denk dat het verkieselijk zou zijn om zo dicht mogelijk bij de werking van het democratische bestel dat wij in Nederland hebben, te blijven, want in alle bestuursorganen blijkt dat alle belangenorganisaties buitengewoon goed in staat zijn hun belangen in de vertegenwoordigende organen gestemd en verkozen te krijgen. Ik denk en dat blijkt ook hier, dat dat vertrouwen ook voor de komende verkiezingen zal blijven gelden. Ik zou willen verzoeken, als je het fenomeen geborgde zetels wilt houden, om ze zo gering mogelijk te maken, dus 1-1-1 of 2-2-2 in balans om de people, profit and planet benadering ook in de getalsverhoudingen tot uitdrukking te laten komen. Ik ben het er zeer mee eens dat deze organisatie een stuk efficiënter bestuurd zou kunnen worden met de helft van het aantal leden van het Algemeen Bestuur.

Mevrouw Pijnenburg: Voorzitter, het zal jullie niet verbazen dat wij voorstander zijn van behoud van de geborgde zetels. Het type overheid dat het waterschap is, is toch anders dan een aantal andere overheden. Het is vooral een functionele overheid met een sterk uitvoerend karakter en daarbij past het huidige model juist heel erg goed. In de uitgangspunten kwam aan de orde het belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap. Die zijn van belang, dat werd direct vertaald in de definitie belang/betaling/zeggenschap, maar het gaat verder dan dat. Zoals al eerder genoemd werd, het gaat erom dat bij de geborgde zetels belanghebbenden geborgd zijn van zetels, omdat zij in hun uitvoering sterk afhankelijk zijn van het functioneren van het waterschap. Dat hoeft niet per definitie vertaald te worden in de trits belang/betaling/zeggenschap. Zoals ik al eerder heb aangegeven, het overgrote deel van het grondgebied van het waterschap en ook de activiteiten van het waterschap lopen via de categorie die nu in de geborgde zetels zitten. Wij vragen vanuit die achtergrond om een insteek voor behoud van de huidige balans van geborgde zetels en gekozenen en in die zin doen wij een beroep op jullie gezonde verstand. Ik zal niet vragen om gezond boerenverstand, want dat past dan niet, maar wel een beroep op jullie gezonde verstand.

De voorzitter: Dank voor alle mededelingen en zienswijzen en de soms hele mooie betogen. Er zijn twee vragen gesteld, hoe kan het zijn dat de zienswijze vanuit natuur er niet bij zit? Ik ben er heel eerlijk in, maar ik ken hem niet en ook de secretaris-directeur kent hem niet. Als wij hem hadden ontvangen, dan had ik hem uiteraard toegevoegd, zoals wij ook met de andere twee hebben gedaan. Wij wisten van het bestaan niet af, wij kenden hem niet en daarom zit hij er niet bij. Dat is jammer. Als die er was geweest en wij hadden hem gekend, dan was hij nagezonden, want ik houd in alle opzichten van transparantie.

De heer Jackson: Voorzitter, dan neem ik het woord tendentius terug, want dat is niet gepast. Ik was van mening dat er wel een stuk was en dat dat bewust niet was bijgevoegd. Mijn excuses voor het woord.

De heer Verdaasdonk: Bij interruptie, dat stuk is er en ik kan ervoor zorgen dat het komt.

De voorzitter: Wij zullen afspreken dat het stuk sowieso wordt nagezonden. Het is spijtig, want het was voor deze ronde mooier geweest als het erbij had gezeten. De heer Van Riet vroeg hoe nu wordt verder gegaan met deze inbreng in deze ronde waarin het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur heeft gehoord. Wij zien dat als volgt. De heer Van der Kallen noemde een mooie zin en een aantal van u heeft die herhaald en dat is: "Een goede democratie is echt luisteren naar de stemmen" en die zinsnede wil ik meenemen richting het gesprek met de gedeputeerde. U hebt hier allemaal een betoog gehouden en een inbreng geleverd en wij hebben als Dagelijks Bestuur heel goed geluisterd en wanneer wij het gesprek aangaan met de gedeputeerde of misschien wel twee gedeputeerden, dan vind ik dat wij recht moeten doen aan de inbreng van u allen vanavond.

De heer Jackson: Voorzitter, ik mis toch een gewaardeerde fractie in het geheel die geen inbreng heeft geleverd.

De voorzitter: Er is in principe één ronde. Ik heb in het begin gezegd, u wordt gehoord en u mag daar gebruik van maken, maar het hoeft niet. Als iemand niets wil zeggen, dan respecteer ik dat. Het Dagelijks Bestuur kijkt nu naar de manier waarop wij dat kunnen doen. Wij zouden letterlijk kunnen uitschrijven wat u heeft ingebracht zonder veel eigen interpretatie, want wij willen recht doen aan uw aller inbreng. Als u daarmee in kunt stemmen.

Mevrouw Franssen: Ik ben daar een groot voorstander van.

De voorzitter: U hebt er goed over nagedacht en het allemaal weloverwogen ingebracht en ik wil daar respectvol mee omgaan, dus het luisteren naar stemmen wil ik ook toepassen als wij de gedeputeerde ontvangen. Ik wil recht doen aan uw inbreng. Dat is mijn voorstel.

De heer Kocx: Wat mij nou een beetje onduidelijk is, wat vindt nou de meerderheid van het Algemeen Bestuur? Hoe bepaalt u de meerderheidsopvatting van het Algemeen Bestuur? Er zijn verschillende opvattingen en ieders opvatting is valide, maar wat is nou de meerderheidsopvatting van het Algemeen Bestuur?

De voorzitter: U bent het Algemeen Bestuur, er zitten veel aspecten aan de vraagstelling en er zijn veel aspecten ingebracht, dus dat is niet zo gemakkelijk. Als u als Algemeen Bestuur een duidelijke hoofdrichting hebt gehoord, dan mag u die meegeven.

De heer Withagen: Wij zijn wat stiller geweest, omdat onze fractie precies in tweeën is gedeeld, twee mensen zijn voor verandering van de geborgde zetels en twee leden van mijn fractie hebben het standpunt dat het op dit moment veel belangrijker is om er tot maart 2015 om te slagen om samen te werken met alle elementen van dien en wij vinden dat wij veel bereikt hebben de afgelopen jaren. Daarvan kun je denken wat je wilt, maar wij vinden dat en wij vinden het belangrijk dat wij dat tot maart volhouden. Eigenlijk vinden wij het deze materie niet waard om dat in de waagschaal te stellen. Dus de samenwerking tot maart is onze hoogste prioriteit. Dat is een. Op de tweede plaats, je kunt wat de heer Van der Kallen duidelijk verwoordt, de waarde achter stemmen bevoelen, maar pas op, dat is een tricky business want het subject speelt daar een grote rol. Iemand die voor natuur is, zal heel gemakkelijk daar veel waarde aan toekennen. Iemand uit de sfeer van bedrijven zal daar van nature waarde aan toekennen. Daarom is dat een wat moeilijk begaanbaar terrein. Je hebt een stemverhouding, maar dat zegt niet alles, want er zit altijd een stem achter de stemmen, dus het Dagelijks Bestuur moet enige ruimte hebben om te verwoorden wat voor geluiden er geuit worden tijdens zo'n discussie, maar het uitgangspunt in een democratische organisatie is wel de stemverhouding. Je hebt dus een uitgangspunt en vervolgens heb je daar ruimte om te interpreteren, maar die ruimte is beperkt. Stel je voor dat je als Dagelijks Bestuur onderling zegt, wij vinden dat de natuur toch wel extra waarde moet hebben, dus wilt u bij de mening van het Algemeen Bestuur blijven, dan zult u wat geluiden moeten laten horen uit het Algemeen Bestuur, maar de stemverhouding is het uitgangspunt naar mijn bescheiden mening en de verhouding is zeventien/dertien of zo.

De heer Verdaasdonk: Nou begrijp ik iets niet. Jullie komen met getalsverhoudingen, maar volgens mij heeft er geen stemming plaatsgevonden. Misschien hebben jullie die stemverhoudingen in onderling overleg al bepaald, maar ik heb van geen stemming gehoord. Ik wil ervoor pleiten om bij het voorstel van de voorzitter te blijven en alle nuances die op tafel zijn gekomen, mee te nemen richting het provinciaal bestuur.

De voorzitter: Ik wil het zo doen zoals ik net heb verwoord namens het Dagelijks Bestuur, want volgens mij doen wij dan ook recht aan de democratie. Het was onze keus om u te horen en u hebt daar goed gebruik van gemaakt. Ik wil recht doen aan alles wat hier is gezegd.

